

Warszawa, dn. 11.10.2022

Recenzja pracy doktorskiej lek. Nataszy Blek pt. „Analiza postępowania u pacjentów z udarem w ramach działania Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego.”

Dr hab. med. Adam Kobayashi, prof. uczelni

W dobie wykazania skuteczności terapii reperfuzyjnych w badaniach klinicznych i implementacji w praktyce klinicznej konieczne jest wprowadzenie dalszych rozwiązań, głównie logistycznych, oraz edukacyjnych które mają na celu poprawę jakości opieki nad pacjentem z udarem mózgu, czego najbardziej obiektywnym markerem jest redukcja śmiertelności i ryzyka trwałej niesprawności. W tym celu konieczny jest dalszy rozwój sieci oddziałów udarowych i ich odpowiednie wyposażenie, oraz edukacja personelu.

Ponieważ skuteczność kliniczna terapii reperfuzyjnych jest ściśle zależna od czasu rozpoczęcia terapii, to do kolejnych elementów efektywnej opieki udarowej należą: poprawa dostępności do ratownictwa medycznego, oraz edukacja personelu zespołów ratownictwa medycznego w rozpoznawaniu i postępowaniu w ostrej fazie udaru mózgu.

Konieczne jest wprowadzenie odpowiednich algorytmów postępowania przedszpitalnego w kontekście transportu do szpitala. Innym nierozwiązanym do tej pory problemem jest kwestia transportu między szpitalami, głównie w celu wykonania zabiegu trombektomii.

Na rozprawę doktorską lekarz Nataszy Blek składa się 6 publikacji: 4 oryginalne i 2 poglądowe:

1. Blek N, Szarpak L, Drejza M. The use of digital technologies in stroke management in the world: an analysis of examples. *Postępy Nauk Med.* 2018;31(6):361–5. (Punktacja MEiN: 8,0)

2. Blek N, Szarpak L. Profile of practices and knowledge on stroke among Polish emergency medical service staff. *Disaster Emerg Med J.* 2021;6(2):1–8. (Punktacja MEiN: 40,0)
3. Blek N, Szarpak L, Ladny JR. Effect of the COVID-19 Pandemic in the Prehospital Management of Patients with Suspected Acute Stroke: A Retrospective Cohort Study. *Int J Environ Res Public Health.* 2022;19(8). (Punktacja MEiN: 140,0; Impact Factor: 3,390)
4. Blek N, Blek S, Olkiewicz A, Szarpak L. Prehospital Acute Stroke Training App (PASTApp) - prototype development and initial validation. *Disaster Emerg Med J.* (Punktacja MEiN: 40,0)
5. Blek N. How can we distinguish postictal Todd's Paralysis from acute ischemic stroke in the prehospital and early hospital setting? *J Epileptol.* 2022 (praca w druku) (Punktacja MEiN: 20,0)
6. Blek N, Szwed P, Putowska P, Nowicka A, Drela WL, Gasecka A, Ladny JR, Merza Y, Jaguszewski MJ, Szarpak L. The Diagnostic and Prognostic Value of Copeptin in Patients with Acute Ischemic Stroke and Transient Ischemic Stroke : A Systematic Review and Meta-Analysis. *Cardiol J.* 2022 (praca w druku) (Punktacja MEiN: 100,0; Impact Factor: 2,737)

Łączna punktacja publikacji wynosi 348 punktów MEiN, współczynnik impact factor (IF) = 6,127. Doktorantka jest pierwszym autorem we wszystkich publikacjach składających się na dzieło.

Dzieło stanowiące rozprawę doktorską zawarte jest na 200 stronach maszynopisu w standardowym układzie z podziałem na wstęp, założenie i cel pracy, kopie opublikowanych prac, podsumowanie i wnioski, spis rycin i piśmiennictwo. Manuskrypt zawiera ponadto wykaz stosowanych skrótów, streszczenia w języku polskim i angielskim, oraz oświadczenia współautorów.

W swoich pracach doktorantka bardzo szeroko podchodzi do tematu przedszpitalnej opieki nad pacjentem z udarem mózgu. Nie wszystkie prace pokrywają się z zasadniczym tematem rozprawy doktorskiej: „Analiza postępowania u pacjentów z udarem w ramach działania Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego”. W pracy nr 1 autorzy bardzo ogólnikowo opisują zastosowanie technologii cyfrowych w całym procesie profilaktycznym, diagnostycznym i terapeutycznym udaru mózgu.

Praca nr 4 poświęcona jest przedstawieniu nowatorskiej aplikacji PASTApp, jednak nie przedstawiono w niej wyników wskazujących na związek z tematem rozprawy doktorskiej. W pracy nr 5 doktorantka szczegółowo opisuje patofizjologię, diagnostykę i różnicowanie udaru mózgu i porażenia Todda. Jednak pomimo tytułu nie wskazuje jednoznacznie na związek z zasadniczym tematem rozprawy doktorskiej. Praca Nr 6 jest systematycznym przeglądem i metaanalizą dotyczącą stężenia kopeptyny w surowicy pacjentów z udarem mózgu i TIA (transient ischaemic attack – *przemijające zaburzenia krążenia mózgowego*) i jej znaczenia rokowniczego. W mojej opinii praca ta nie ma nic wspólnego z tematem rozprawy doktorskiej i nie powinna być zaliczona do dzieła.

Wartość rozprawy stanowią publikacje nr 2 i 3. Pierwsza z nich przedstawia ankietowe przedstawiające praktyki i wiedzę personelu ratownictwa medycznego w odniesieniu do pacjentów z ostrym udarem niedokrwiennym. Uzyskano dane od pokaźnej grupy 468 uczestników, co wpływa pozytywnie na wiarygodność wyników.

Praca nr 3 poświęcona wpływu pandemii COVID-19 na postępowanie w fazie przedszpitalnej udaru niedokrwiennego mózgu w znaczący sposób akcentuje z jakimi problemami stykało się ratownictwo medyczne w trakcie największego nasilenia pandemii w kontekście zapewnienia odpowiedniej opieki pacjentom z udarem mózgu. Biorąc pod uwagę liczebność grupy badanej (prawie 19000 łącznie) praca ta przedstawia wysoką wartość poznawczą.

W manuskrypcie opisującym wyniki badań zwracają uwagę pewne sformułowania są stosowane błędnie, lub zawierają bezpośrednio zapożyczenia z języka angielskiego nie stosowane w języku polskim.

„Mimika” w języku polskim nie odpowiada angielskiemu „mimic” i oznacza coś zgoła innego niż „stan naśladowczy”.

Sformułowanie „per-protokół” nie jest stosowane w języku polskim. Tu powinno zostać użyte np. określenie „leczonych zgodnie z protokołem”.

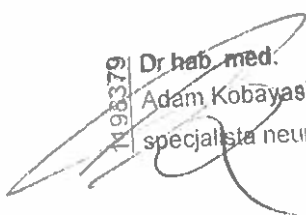
W terminologii polskiej nie istnieje określenie „ośrodki neuronaczyniowe”. Powinno tu zostać użyte nazewnictwo ośrodków udarowych lub pododdziałów udarowych.

Podobnie nazwa „trombektom” jest kolokwializmem, niestosowanym nawet w piśmiennictwie anglojęzycznym. Nie stosuje się generalnie nazw medycznych urządzeń skracając nazwy zabiegów, w których się je stosuje.

Pomimo powyższych uwag, a także wątpliwości co do tematycznej spójności prac składających się na dzieło i pytania czy wszystkie powinny być częścią rozprawy ze względu na brak adekwatnego związku z tytułem, uważam, że wartość publikacji: Blek N, Szarpak L. Profile of practices and knowledge on stroke among Polish emergency medical service staff. *Disaster Emerg Med J.* 2021;6(2):1–8, oraz Blek N, Szarpak L, Ladny JR. Effect of the COVID-19 Pandemic in the Prehospital Management of Patients with Suspected Acute Stroke: A Retrospective Cohort Study. *Int J Environ Res Public Health.* 2022;19(8) jest wystarczająca, aby pozytywnie ocenić rozprawę doktorską lekarz Nataszy Blek.

Przedstawiona mi do recenzji praca lekarz Nataszy Blek odpowiada wymaganiom stawianym rozprawom doktorskim (art. 186 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz 478)).

W związku z tym wnoszę do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wniosek o dopuszczenie lekarz Nataszy Blek do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

140329 | Dr hab. med.
Adam Kobayashi
specjalista neurologii